

رشد ۱۰۰۰۰ درصدی نقدینگی طی ۲۰ سال

اعداد و ارقام متفاوتی برای نقدینگی گفته می شود، اما فارغ از اینکه این اعداد و ارقام درست است یا خیر، باید به این نکته پرداخت که ادعای هدایت نقدینگی تا چه حد به عمل نزدیک شده است؟

سال	میزان فروش سکه	میزان طلا	نقدینگی	میزان گسترل	درصد جمع آوری نقدینگی
۹۱	۶ میلیون و ۳۰۰ هزار	۷۵ تن	۴۶۱ هزار	۵۰۰	۱ درصد
	سکه		میلیارد تومان	میلیارد تومان	
۹۷	۷ میلیون و ۵۰۰ هزار	۶۰ تن	۱۶۰۰ هزار	۲۰	۴ درصد
	سکه		میلیارد تومان	میلیارد تومان	

اعداد و ارقام متفاوتی برای نقدینگی گفته می شود، اما فارغ از اینکه این اعداد و ارقام درست است یا خیر، باید به این نکته پرداخت که ادعای هدایت نقدینگی تا چه حد به عمل نزدیک شده است؟

به گزارش «تابناک» به نقل از فارس، در ادبیات اقتصادی مفهوم پول نقد مشخص است؛ پولی که در حال حاضر برای مبادله در دسترس است و می توان برای خرید کالا و خدمات از آن استفاده کرد، اما نقدینگی مفهومی عام تر نسبت به این واژه دارد. نقدینگی به مجموع ارزش دارایی هایی که درجه نقدشوندگی بالایی دارند اطلاق می شود.

به عبارتی، نقدینگی به مجموع پول نقد و شبه پول گفته می شود. حال باید گفت شبه پول چیست؟ شبه پول به مجموع دارایی های پولی افراد گفته می شود که در بانک ها سپرده گذاری شده و در حال حاضر نمی توان از آن استفاده کرد و یا به عبارت ساده تر، هرگونه پولی که شما در بانک گذاشته اید، اما امکان برداشت از آن به زمان خاصی محدود شده شبه پول است. سپرده های بلندمدت را می توان از این دست دانست.

طبق آمارهای موجود، نقدینگی در سال ۱۳۷۷ حدود ۱۶.۲ هزار میلیارد تومان بوده است و در سال ۱۳۹۷ به حدود ۱۷۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است که رشد ۱۰۵ برابری (۱۰۵۰۰ درصدی) را نشان می دهد. از مجموع نقدینگی های فعلی حدود ۵۰۰ هزار میلیارد تومان به خاطر تزریق پول نفت در دوران دولت نهم و دهم بود و ۱۲۰۰ هزار میلیارد تومان دیگر آن به خاطر فعالیت های بانک ها در دولت یازدهم و دوازدهم است.

آیا نقدینگی هدایت می شود؟

واقعیت آن است که نقدینگی فقط یک سند به عنوان بدهکار بودن بانک به اشخاص است. در قبال این سند هیچ چیزی در بانک وجود ندارد. صدور چک توسط شخص را در نظر بگیرید، حال با پدیده صدور چکین برگی توسط بانک مواجه هستیم. در واقع، موجودی که بتوان آن را نقد کرد، در عمل وجود ندارد! به عبارت دیگر، نقدینگی به صورت سپرده در حساب های بانکی وجود دارد. لذا این مبالغ از بانک و حساب های بانکی خارج نمی شود، بلکه از یک حساب به حساب دیگر منتقل می شود.

در ادبیات اقتصادی دو دیدگاه نسبت به هدایت نقدینگی وجود دارد. گروه اول معتقدند، منظور از هدایت نقدینگی، حرکت آن به سمت بخش حقیقی اقتصاد و یا بخش تولید در اقتصاد است. این مساله از سه طریق تغییر ترکیب سپرده های بانکی، تغییر ترکیب دارندگان دارایی و تغییر ترکیب سرمایه گذاری ها امکان پذیر است. گروه دیگر نیز هدایت نقدینگی را تنها در خصوص خلق پول و پول جدید معنادار می دانند.

سکه پاشی برای هیچ!

دولت ها بالاخص در زمان تورم بالا سعی کرده اند با ورود به بازارهای مختلف و ایجاد مشوق های مختلف به جمع آوری و کنترل نقدینگی (شما بخوانید هدایت نقدینگی) بپردازند. پیش فروش سکه به عنوان ساده ترین راهکار جذب نقدینگی از سطح جامعه بوده است که مشاهده نتایج آن نشان می دهد که نتیجه ای جز هدررفت ذخایر طلای کشور نداشته است.

کارشناسان اقتصادی معتقدند سیاست پیش فروش سکه پاسخ به تقاضاهای کاذب است و این امر نه تنها نقدینگی را جذب نکرده، بلکه موجب ایجاد نقدینگی بالایی در کشور شد و مردم دچار حس توهم پولی شدند.

واقعیت این است که سد نقدینگی در سیستم اقتصادی کشور شکسته شده و ما با پارچ و لیوان نمی توانیم از حجم آن بکاهیم. این مساله می تواند مانند ماه های گذشته کشور را با بحران تخریبی نقدینگی در بازارهای مختلف مواجه کند.

هدایت نقدینگی به سمت تولید، راه و روش خاص خود را دارد که تاکنون هیچگاه دولت ها به سمت آن نرفته اند و تنها سعی کرده اند از طریق تزریق سکه و دلار به بازار، هجوم نقدینگی به بازارهای مختلف را کنترل و نه هدایت کنند.